

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

ÎNCHEIERE

cu privire la inadmisibilitatea recursului

declarat în cauza penală privind învinuirea lui

Valeriu Butnaru

(art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal)

(Dosarul nr. 1ra-1459/2023

Nr. PIGD 1-23006166-01-1ra-25082023)

Art. 427 alin. (1) pct. 4), 6), 8), 10) CPP (versiunea până la 1 septembrie 2023) – relația dintre cele două temeuri de recurs pct. 6) și 10) înțelesul temeiului de recurs prevăzut la pct. 10); examinarea apelului fără avocatul ales; inadmisibilitatea recursului în partea argumentelor neinvocate în apel.

06 noiembrie 2024

Au examinat anterior cauza judecătorească:

Instanța de fond: Viorica Severin

Instanța de apel: Alexandru Spoială, Denis Băbălău, Silvia Gîrbu

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților recursul în cauza penală privind învinuirea lui Valeriu Butnaru,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stella Bleșceaga, *Președinte,*

Vladislav Gribincea,

Ghenadie Eremciuc, *judcători,*

constată următoarele:

ASPECTE GENERALE ȘI DE PROCEDURĂ

1. Valeriu Butnaru s-a născut în anul XXXXX în raionul Leova. El a fost învinuit, în temeiul art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal, de vătămarea gravă a integrității corporale și a sănătății.

2. În acest proces Valeriu Butnaru a fost apărat de avocații Pavel Ailoi, Andrei Leșanu și Oxana Hamureac.

3. În prima instanță cauza penală a fost examinată conform procedurii prevăzute de art. 364¹ Cod de procedură penală. Valeriu Butnaru a fost găsit vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal și i-a fost aplicată pedeapsa de trei ani închisoare, cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport. În temeiul art. 90 Cod penal, a fost dispusă suspendarea executării pedepsei cu închisoare pe un termen de doi ani.

4. La 21 iunie 2023, curtea de apel a respins cererea de apel formulată de către avocatul Andrei Leșanu în numele inculpatului și a menținut sentința fără modificări.

5. La 04 august 2023, avocatul Andrei Leșanu și condamnatul au depus recurs prin care solicită casarea totală a deciziei curții de apel cu trimiterea cauzei la rejudecare sau, după caz, emiterea unei noi soluții prin care să fie casată sentința primei instanțe în partea ce ține de stabilirea pedepsei de trei ani închisoare și să-i fie stabilită pedeapsa minimă prevăzută de lege.

6. Urmărirea penală în această cauză a fost pornită la 13 decembrie 2022 și s-a finalizat la 11 ianuarie 2023. Prima instanță a examinat cauza în perioada 12 ianuarie – 13 februarie 2023. Instanța de apel a examinat cauza între 20 martie și 21 iunie 2023. Dosarul a ajuns la Curtea Supremă de Justiție la 04 august 2023.

ÎN FAPT

7. La 28 noiembrie 2022, aproximativ la ora 16:50, Valeriu Butnaru, conducând un automobil pe traseul R6 Chișinău - Orhei - Bălți, din direcția mun. Chișinău spre or. Orhei, ajungând în preajma intersecției cu drumul de acces spre s. Ivancea, r. Orhei, nu a manifestat prudență sporită la trafic și a tamponat un

pieton care traversa traseul. În rezultatul accidentului rutier, pietonului i-a fost cauzată vătămare corporală gravă.

8. Prima instanță a examinat la cererea inculpatului cauza conform art. 364¹ Cod de procedură penală. Prin sentința Judecătorei Orhei, sediul Central, din 13 februarie 2023 Valeriu Butnaru a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal și i-a fost aplicată pedeapsa sub formă de închisoare pe termen de trei ani, cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport. În baza art. 90 Cod penal, a fost dispusă suspendarea executării pedepsei cu închisoarea pe un termen de probațiune de doi ani.

9. La 23 februarie 2023, avocatul Andrei Leșanu, în numele condamnatului, a depus apel, solicitând casarea sentinței în partea aplicării pedepsei și stabilirea față de condamnat a pedepsei minime în baza art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal, deduse în baza art. 364¹ alin. (8) Cod procedură penală, ținând cont și de prevederile art. 76 Cod penal circumstanțele atenuante. În apel nu a fost contestată vinovăția și nu a fost invocată lipsa elementelor constitutive ale infracțiunii

10. La 21 iunie 2023, Curtea de Apel Chișinău a respins apelul declarat cu menținerea sentinței primei instanțe fără modificări. Decizia motivată fiind pronunțată la 14 iulie 2023.

11. La 04 august 2023, avocatul Andrei Leșanu și condamnatul au depus recurs, solicitând casarea deciziei instanței de apel și dispunerea rejudecării cauzei, sau după caz emiterea unei noi soluții prin care să fie casată sentința în partea ce ține de stabilirea pedepsei de trei ani închisoare și stabilirea unei pedepse minime ținând cont de prevederile art. art. 76, 264 alin. (3), lit. a) Cod penal și art. 364¹ Cod procedură penală. Recursul este declarat în temeiul art. 427 alin.(1) pct. 4), 6), 8) și 10) Cod de procedură penală (versiunea în vigoare până la 01 septembrie 2023). Cu referire la pct. 4), recurenții au invocat că cauza în instanța de apel a fost examinată în lipsa apărătorului ales de condamnat, avocatul Andrei Leșanu. Ședința a avut loc cu participarea apărătorului din oficiu Oxana Hamureac, însă condamnatul nu a consimțit schimbarea apărătorului. În temeiul pct. 6), recurenții au invocat că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, susținând că instanța urma să-i reducă pedeapsa minimă de trei ani cu 1/3 și să aplice acel minim, iar conform art. 90 Cod penal urma să-i aplice minimul calculat, deoarece condamnatul a recunoscut vina și a restituit prejudiciul părții vătămate. Conform pct. 10), recurenții au invocat că sau aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale, deoarece instanța nu a redus pedeapsa minimă de trei ani prevăzută la art. 264 alin. (3) lit. a) din Codul penal și a nu a aplicat acel minim de pedeapsă conform art. 90 Cod penal.

12. Conform pct. 8) recurenții au invocat lipsa întrunirii elementelor infracțiunii, menționând că instanța de apel a ignorat faptul că condamnatul a fost indus în eroare de organul de urmărire penală și procuror, care i-au promis că, dacă recunoaște vinovăția, nu va primi pedeapsa cu închisoarea și nu i se va anula

dreptul de a conduce. Condamnatul a acceptat să recunoască vinovăția și să solicite examinarea în procedură simplificată. Totuși, acuizarea a cerut pedeapsa privativă de libertate și anularea dreptului de a conduce. Conform art. 364¹ alin. (2) din Codul de procedură penală, instanța trebuia să evalueze critic poziția acuzării și să se bazeze pe probele administrate, dar a neglijat analiza acțiunilor părții vătămate, care nu s-a asigurat pentru propria siguranță. Consideră că o astfel de omisiune din partea organului de urmărire penală constituie o încălcare a dreptului la un proces echitabil, având în vedere că condamnatul, fiind indus în eroare, nu a cerut administrarea de probe pentru apărarea sa. De asemenea, partea vătămată nu a contestat comportamentul condamnatului, menționând că fapta nu întrunește elementele infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. a) din Codul penal.

13. La 29 iunie 2023, Curtea Supremă de Justiție a solicitat părților depunerea referinței la recurs. Procurorul în Secția judiciar - penală a Procuraturii Generale Pavel Guțan a solicitat respingerea recursului în partea în care s-a invocat temeiurile prevăzute la art. 427 alin. (1), pct. 4), 6), 8) din Codul de procedură penală, deoarece sunt nemotivate. În partea ce ține de pct. 4), procurorul a solicitat ca recursul să fie respins ca inadmisibil, fiind vădit neîntemeiat.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

14. Modul de examinare a recursurilor împotriva deciziilor instanțelor de apel a fost modificat prin Legea nr. 246/2023, în vigoare din 01 septembrie 2023. Conform art. XI alin.(3) al acestei legi:

„Recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.”

15. Cererile de recurs au fost depuse până la 01 septembrie 2023. La acea dată, partea relevantă a art. 427 Cod de procedură penală era următoarea:

„(1) Hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în următoarele temeiuri:

...

4) judecata a avut loc fără participarea procurorului, inculpatului, precum și a apărătorului, interpretului și traducătorului, când participarea lor era obligatorie potrivit legii;

...

6) instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței;

8) nu au fost întrunite elementele infracțiunii sau instanța a pronunțat o hotărâre de condamnare pentru o altă faptă decât cea pentru care condamnatul

a fost pus sub învinuire, cu excepția cazurilor reîncadrării juridice a acțiunilor lui în baza unei legi mai blânde;

10) s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale;

....

(2) Temeiurile menționate la alin.(1) pot fi invocate în recurs doar în cazul în care au fost invocate în apel sau încălcarea a avut loc în instanța de apel.”

16. Articolul 264 alin. (3), lit. a) Cod penal, la momentul săvârșirii infracțiunii, prevedea următoarele:

„(1) încălcarea regulilor de securitate a circulației sau de exploatare a mijloacelor de transport de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat din imprudență o vătămare medie a integrității corporale sau a sănătății, ... ,

(3) Acțiunea prevăzută la alin.(1), care a provocat:

a) vătămarea gravă a integrității corporale sau a sănătății;

se pedepsește cu închisoare de la 3 la 7 ani cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport.”

17. Articolul 434 Cod de procedură penală prevede următoarele:

„Judecând recursul, instanța verifică, în limitele invocate în recurs, legalitatea hotărârii atacate prin prisma temeiurilor prevăzute la art. 427.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

18. Recursul examinat a fost declarat în 30 de zile de la pronunțarea deciziei motivate a instanței de apel, adică au fost depuse în termen.

19. Conform sensului art. 3 alin. (1) Cod de procedură penală, judecătorul emite actul de dispoziție conform legii procesuale penale în vigoare la ziua emiterii lui. Alin. (2) al aceluiași articol permite caracterul ultraactiv al legii procesual-penale, însă doar cu condiția că caracterul ultraactiv este prevăzut de legea nouă. Legea nr. 246/2023, în vigoare din 01 septembrie 2023, a schimbat fundamental temeiurile și procedura de judecare a recursurilor împotriva deciziilor instanței de apel. Această lege conține o normă de acordare a caracterului ultraactiv al prevederilor abrogate prin Legea 246/2023, însă norma în cauză se referă doar la temeiurile de recurs. Prin urmare, toate celelalte schimbări aduse procedurii de examinare a recursurilor prin Legea nr. 246/2023, inclusiv cele privind admisibilitatea recursului, limitele judecării recursului și decizia instanței de recurs, se vor aplica și recursurilor care au fost declarate până la 01 septembrie 2023.

20. Art. 434 Cod de procedură penală prevede că instanța de recurs verifică „legalitatea hotărârii atacate” doar „în limitele invocate în recurs”. Această prevedere nu permite instanței de recurs să admită recursul din alte considerente

decât cele invocate în recurs. De asemenea, această normă nu permite instanței de recurs să verifice oportunitatea unei soluții judecătorești date de instanța de fond sau apel atât timp cât aceasta este legală. Totuși, legea nu interzice instanței de recurs să recalifice considerentele invocate în recurs de la un temei de recurs la altul.

21. În recurs s-au invocat ca temei de casare a hotărârii contestate prevederile art. 427 alin. (1), pct. 4), 6), 8) și 10) din Codul de procedură penală în vigoare până la 01 septembrie 2023. Aceste temeiuri se referă la examinarea cauzei în instanța de apel în lipsa apărătorului ales, nemotivarea deciziei instanței de apel, lipsa elementelor infracțiunii și individualizarea pedepsei contrar prevederilor legale.

22. Referitor la temeiul art. 427 alin. (1) pct. 4) Cod de procedură penală, Completul constată că instanța de apel a menționat în [pct. 6\) al deciziei \(f.d.120-verso\)](#) că avocatul Andrei Leșanu a depus cerere de amânare a ședinței din 17 mai 2023, iar ședința a fost amânată. Potrivit telefonogramei (f.d.107) avocatul Andrei Leșanu, fiind citat pentru ședința din 21 iunie 2023, a confirmat că se va prezenta. La ședința din 21 iunie 2023 avocatul nu s-a prezentat și nu a prezentat dovada imposibilității de a se prezenta în ședință. Instanța de apel a dispus examinarea cauzei cu participarea apărătorului din oficiu Oxana Hamureac. Potrivit procesului-verbal al ședinței din 21 iunie 2023 (f.d.115), condamnatul a fost de acord cu reprezentarea intereselor sale de către avocatul din oficiu Oxana Hamureac, nefiind contestat acest fapt când instanța i-a adus la cunoștință aceasta. Apărarea de asemenea nu a menționat cum examinarea apelului fără avocatul ales a încălcat dreptul la apărare. Prin urmare, acest argument este vădit neîntemeiat.

23. Interpretarea sistemică a temeiurilor de recurs sugerează că orice critică adusă motivării pedepsei aplicate de judecător urmează a fi examinată prin prisma art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală. O interpretare potrivit căreia motivarea pedepsei aplicate poate fi examinată prin prisma art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, ar lipsi art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală de orice aplicabilitate practică, ceea ce este inadmisibil (*mutatis mutandis*, încheierea Curții Supreme de Justiție în cauza nr. [1ra-1152/2023](#)). Prin urmare, recursul depus va fi examinat prin prisma art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, pct. 6) decăzând.

24. Referitor la temeiul art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, completul reiterează că norma respectivă se referă la individualizarea pedepsei contrar prevederilor legale. Din alin. (1) al acestui articol rezultă că în recurs sunt reparate doar „erorile de drept”. Prin urmare, doar în cazul individualizării sancțiunii contrar prevederilor legale există temeiul de recurs prevăzut de pct. 10). Recurenții nu au menționat prevederile legale care au fost încălcate de către instanța de apel atunci când au individualizat pedeapsa. Or, pedeapsa de trei ani închisoare aplicată, este în limitele calculate și expuse detaliat [pct. 23 din decizia](#)

[instanței de apel](#), fiind explicat că limitele de pedeapsă sub formă de închisoare aplicabile în prezenta cauză constituie de la doi ani până la patru ani și opt luni, cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport, iar pedeapsa de trei ani aplicată este în interiorul acestora. Astfel, eroarea de drept invocată în baza temeiul pct. 10) nu a fost constatată.

25. În temeiul art. 427 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, apărarea invocă în recurs lipsa în faptele condamnatului a elementelor infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal. Curtea de apel a menținut hotărârea primei instanțe. Conform art. 427 alin. (2) Cod de procedură penală, în asemenea cazuri, recurs pot fi invocate doar temeiurile invocate în apel. Lipsa elementelor infracțiunii nu a fost invocată în apelul apărării. Prin urmare, în această parte, recursul urmează a fi declarat inadmisibil în temeiul art. 432 alin. (2) pct. 3) Cod de procedură penală.

26. Din considerentele de mai sus, în conformitate cu art. 432 alin. (2) Cod de procedură penală,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Declară inadmisibil recursul avocatului Andrei Leșanu și condamnatul Valeriu Butnaru împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 21 iunie 2023.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte

Stella Bleșceaga

Judecători

Vladislav Gribincea

Ghenadie Eremciuc